

Lactation Duration and Progression to Diabetes in Women A cross the Childbearing Years The 30-Year CARDIA Study:

JAMAInternMed.doi:10.1001/jamainternmed.2017.7978, PublishedonlineJanuary16,2018

در قالب یک مطالعه کوهورت آینده نگر ۳۰ ساله در ایالات متحده آمریکا بر اساس پیگیری ۱۲۳۸ زن در فاصله ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۶ رابطه طول مدت شیر دهی مادر با بروز دیابت در زنان در آینده بررسی کرده اند.

توضیحات زیر بخش روش های آماری بخش مواد و روش ها و یافته ها مبتنی بر آنها

۱- در این پژوهش متغیرها عددی نرمال با میانگین و انحراف معیار و غیر نرمال با میانه و دامنه میان چارکی گزارش شدند و متغیرهای غیر عددی با تعداد و درصد گزارش شده اند. . . متغیرهای عددی نرمال بین دو گروه با آزمون T دو نمونه مستقل (برای مقایسه میانگین یک متغیر عددی ن نرمال در دو گروه مستقل استفاده می شود) و غیر نرمال با آزمون من-ویتنی (معادل T است برای متغیرهای غیر نرمال) مقایسه شده اند. متغیرهای غیر عددی با آزمون کای دو مقایسه شده اند. در جدول تعداد و نرخ بروز دیابت در رده های تعداد ماه های شیردهی مادر گزارش شده است. ملاحظه می شود در هر دو گروه زنان که در دوران بارداری با و بدون دیابت حاملگی بودند با افزایش دوره شیردهی نرخ ابتلا یا بروز دیابت در آینده کاهش می یابد برای مثال در زنان مبتلا به دیابت حاملگی آنهایی که شیردهی نداشته اند نرخ بروز دیابت در آنها به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ۳۱ بوده در حالیکه آنهایی که بیش از ۱۲ ماه شیردهی داشته اند این نرخ به ۱۰ نفر در هر ۱۰۰۰ شخص-سال پیگیری کاهش یافته است در نمودار یک نیز همین موضوع بصورت مقایسه بین زنان با و بدون دیابت حاملگی ارائه شده است. ملاحظه می شود در همه رده های شیردهی همواره نرخ ابتلا به دیابت در آینده در بین زنان با تجربه دیابت حاملگی بالاتر از زنان بدون دیابت حاملگی است لیکن در هر دو گروه در این نمودار هم منعکس است که با افزایش طول مدت شیردهی نرخ ابتلا به دیابت کاهش می یابد هر چند نرخ ابتلا به دیابت در آینده در زنان با دیابت حاملگی بالاتر است.

۲- در جدول ۲ خصوصیات پایه ای افراد مورد بررسی در شروع مطالعه بین دو گروه مبتلا و غیر مبتلا با آزمون های آماری مناسب مقایسه شده اند متغیرهای عددی نرمال مثل سن، سن قاعدگی، شاخص توده بدنی و ... با میانگین و انحراف معیار گزارش شده اند و با آزمون t مستقل بین دو گروه مقایسه شده اند که آنهایی $p < 0.05$ دارند بین دو گروه تفاوت معنی دار دارند و متغیرهای عددی غیر نرمال نیز مثل HOMA-IR، میزان مصرف الکل و ... با میانه و دامنه میان چارکی گزارش شده اند و با آزمون م-ویتنی

مقایسه شده اند (در تحلیل آماری اشاره شده با کروسکال-والیس) و شاخص HOMA و فعالیت فیزیکی بین دو گروه تفاوت معنی دارند. متغیرهای غیر عددی مثل نژاد، تعداد زایمان ها، تاهل، مصرف سیگار و ... با تعداد و درصد گزارش شدند و با آزمون کای دو بین دو گروه مقایسه شده اند و آنهایی که $P < 0.05$ هستند تفاوت معنی داری بین دو گروه دارند برای مثال ۷۳ درصد مبتلایان به دیابت از سیاهان بودند و مابقی سفید که تفاوت با $P < 0.001$ بین دو گروه از نظر نژاد معنی دار بوده است. در جدول سه نیز مثل جدول ۲ از همین رویه برای گزارش متغیرها و مقایسه آنها بین دو گروه دیابتی و غیر مبتلا استفاده کرده است. در جدول سه متغیرهای طول دوره پیگیری بین دو گروه مقایسه شده است در حالیکه در جدول ۲ متغیرها در شروع دوره پیگیری بین دو گروه مقایسه شده اند

۳ - در جدول ۴ رابطه طول مدت شیر دهی با ابتلا به دیابت در آینده در زنان با استفاده از مدل آماری رگرسیون کاکس انجام شده است ((مدل رگرسیون کاکس هنگامی استفاده می شود در قالب مطالعات پیگیرانه و کوهورت که افراد در طول زمان پایش می شوند تا بروز یک پیامد در آنها ثبت شود و عواملی که با بروز این پیامد در ارتباط هستند بررسی می شود متغیر پاسخ در این مدل رگرسیونی یک متغیر کیفی دو حالتی: (در پژوهش حاضر در جدول ۴ ابتلا/عدم ابتلا به دیابت) است و قرار است مشخص شود چه متغیرهایی مستقل یا پیش بینی کننده با آن ارتباط دارند. در این پژوهش در جدول ۴ رابطه متغیر مستقل طول مدت شیردهی که در چهار رده عدم شیرد هی/تا ۶ ماه/۶ تا ۱۲ ماه و بالای ۱۲ ماه تقسیم شده و با متغیر پاسخ دو رده ای ابتلا به دیابت با استفاده از این مدل بررسی و گزارش شده است. در این رگرسیون رابطه متغیرهای مستقل با پاسخ در قالب شاخصی بنام HR گزارش و منعکس می گردد مقادیر بزرگتر از یک این شاخص به معنی ارتباط مستقیم با ابتلا یا عامل خطر (Risk factor) بودن است و اگر کمتر از یک باشد به معنی محافظتی (Protective) بودن عامل است و اگر فاصله اطمینان مربوطه، عدد یک را شامل نباشد رابطه متغیر مستقل با مت غیر پاسخ معنی دار است). در این ارتباط سنجی ابتدا رابطه خام (Unadjusted) طول مدت شیردهی با ابتلا به دیابت بررسی شده است زنان که شیردهی نداشتند بعنوان گروه مرجع انتخاب شده و خطر ابتلا به دیابت در دیگر گروه های طول شیردهی با این گروه مقایسه شده است برای مثال گروهی که طول شیردهی آنها بالای ۱۲ ماه بوده نسبت به گروه غیر شیرده خطری به اندازه ۷۱ درصد ($HR=2.9$) (حداقل ۵۱ و حداکثر ۸۳ درصد خطر کمتری را برای ابتلا به دیابت تجربه کرده اند) و در مدل ۴ که اثر همه مخدوشگرها تعدیل و حذف شده است باز هم رابطه معنی داری بین طول مدت شیردهی با بروز دیابت وجود دارد برای مثال در مدل ۴ ملاحظه می شود زنانی که بیش از ۱۲ ماه شیردهی داشتند نسبت به زنانی که شیر به کودک خود نداده اند از خطری به اندازه ۴۷

درصد کمتر ($HR=0/53$) (حداقل ۲ و حداکثر ۷۱ درصد خطر کمتر را تجربه کرده اند). بطور کلی ملاحظه می شود با تعدیل اثر همه مخدوشگرها زنانی که بیش از ۶ ماه شیردهی داشته اند از خطر کمتری برای ابتلا به دیابت نسبت به زنانی که شیردهی نداشته اند برخوردارند.

دکتر آوات فیضی - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - ۱۹-۳-۹۷